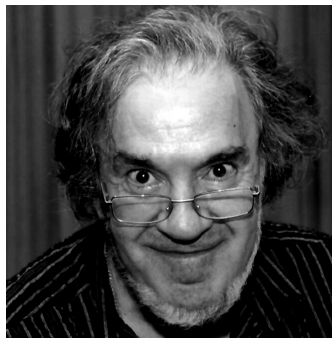

POSVETA LUKU PALJETKU UZ 75. GODINU ŽIVOTA

Luko Paljetak

Luko Paljetak, velika pojava hrvatske književnosti i kulture u posljednjih pedesetak godina, rođen je 13. kolovoza 1943. u Dubrovniku, pa je tim gradom i njegovom baštinom jako obilježen, a i Zadar je u njegovu formiranju odigrao veliku ulogu. To se razumije samo po sebi, jer je u Zadru studirao kroatistiku i anglistiku od 1964. do 1968. Tu je i živio još deset godina nakon diplomiranja. Sigurno je da je na njega vrlo utjecao studij na Filozofskom fakultetu u Zadru, jer je od Vladimira Anića, Štefana Barbarića, Dalibora Brozovića, Nikole Ivanišina, Zlatana Jakšića, Mire Janković, Nevenke Košutić Brozović, Franje Švelca itd. imao što naučiti, a očito je i naučio. U Zadru izvanredno ga je stimulirao rad u Kazalištu lutaka, ispunjen velikim prijateljstvima i bliskostima, pa je i poslije lutkarstvu posvetio dosta vremena i više naslova. Zadar je na njega ostavio velik dojam, a o tom rječito govore mnogi njegovi tekstovi, poglavito npr. feljton o zadarskoj „Dolini ćupova“ (*Jantarna kocka*, 1982), a i nekrolog Zvonku Festiniju (*Zadarska smotra*, 65, 2016, 1–2) s kojim je godinama surađivao u Kazalištu lutaka i izvan njega. U *Zadarskoj reviji* / *Zadarskoj smotri* surađivao je od 1964., tu je bio i urednikom, a objavljivao je i u *Radovima Filozofskog fakulteta u Zadru* i u časopisu *Croatica et Slavica Idertina*, također u *Narodnom listu* i u *Glasju*. U *Zadarskoj smotri* objavljuje i danas, s time da je mnogo rada posvetio osobito časopisu *Dubrovnik*. U Zadru je sklopio i brojna prijateljstva (Momčilo Popadić, Pero Mioč, Roko Dobra, Vladimir Pavić, Marijan Blaće, Milena Dundov, Branko Stojaković, Miljenko Mandžo itd.), već kao student glumio, režirao, sudjelovao na književnim nastupima. U Zadru je u Kazalištu lutaka bio glumac, redatelj i dramaturg, poslije i asistent na Filozofskom fakultetu. Bio je i ostao neobično svestran, ponajprije pjesnik, ali i prozaik, dramski pisac, esejist, kritičar, feljtonist, prevoditelj, pisac za djecu, urednik, libretist i slikar. Doktorirao je na Filozofskom fakultetu u Zagrebu 1992. radom o Anti Cettineu, istaknutom hrvatskom piscu 20. stoljeća. Njegova opsežna monografija o Cettineu tiskana je u Splitu 1995.

Paljetak je jedan od najboljih hrvatskih pjesnika u posljednjem polustoljeću. Šezdesetih godina prošloga stoljeća donio je u hrvatsku poeziju novost, a zatim je svoj poetski opus neprekidno obogaćivao, uvijek nadahnut i smion. Zanesen jako dubro-

vačkom bogatom tradicijom i poznavatelj mnogih opusa diljem svijeta, dao je hrvatskoj poeziji desetke dragocjenih knjiga, od *Nečastivoga iz ruže* (1968) do nedavno u Zadru tiskanih Nakupina, pri čemu su *Pjesni na dubrovačku* (1984; 1990; 1997) poglavito važna zbirka.

I u prozi neusporedivo je značenje Dubrovnika. Osobito vrijedi spomenuti romane *Skroviti vrt* (2004) i *Marin* (2011), djela o Cvijeti Zuzorić i o Marinu Držiću, a uspješan je bio i u kraćim prozama.

Plodan je i kao dramski autor (npr. *Poslije Hamleta* iz 1997.) izrazite intertekstualnosti, uključujući i radiodramski rad, npr. *Kazalište u zraku*, 2001.

Paljetkove su knjige za djecu vrlo brojne, počevši od često tiskane zbirke *Miševi i mačke naglavačke* do novijih izdanja. I u toj poeziji bio je čudesno bravurozan.

Mnogobrojne su i njegove pjesničko-grafičke mape, gdje je suradnja s likovnim umjetnicima vrlo zapažena, npr. *Dvojenje s grafikama* Dimitrija Popovića (2002).

Paljetak je objavio i nekoliko desetaka monografija te knjiga studija, eseja i fejltona. Bavio se i književnom i likovnom kritikom. Najviše ga je zanimala hrvatska književnost (Marulić, *Zbornik Nikše Ranjine*, Marin Držić, Ivan Bunić, dubrovačke komedije 17. stoljeća, Kazali, Vodopić, Ivo i Lujo Vojnović, Kranjčević, Domjanić, Nazor, Polić Kamov, Šop, Kosor, Mesarić, Ujević, Krleža, A. B. Šimić, Tadijanović, Ivo Dulčić, Šegedin, Pupačić, Slamnig itd.). Izniman je njegov prinos poznavanju Marina Držića, pa je npr. i suradnikom *Leksikona Marina Držića*, 2009. Nije zanemario ni pučku književnost, osobito onu s Pelješca. Velik je i Paljetkov interes za svjetsku književnost, osobito za književnosti engleskoga jezičnog izraza, npr. *Engleske teme* iz 1997. Mnogo o tom radu govore i naslovi njegovih knjiga, npr. *Vanjski rub* (o strancima; 2007) i *Nutarnji rub* (o našijencima; 2007).

Vjerojatno je Luko Paljetak najbolji hrvatski prevoditelj, najčešće s engleskoga, ali i s niza drugih jezika, osobito sa slovenskoga. U tom golemom poslu od više desetaka knjiga ističu se prijevodi Chaucera, Shakespearea, Byrona, Prešerna, Joycea, Wildea. S velikom akribijom pisao je o Kombolovoj teoriji prevođenja (*Zadarska revija*, 32, 1983, 4–5), a među povjesničarima književnosti i prevoditeljima osobito je visoko cijenio i Ivu Frangeša (*Umijeće interpretacije: zbornik radova u čast 80. godišnjice rođenja akademika Ive Frangeša*, 2000).

Paljetkove antologije i izbori također su nezaobilazan dio njegova opusa, npr. *Antologija pjesništva engleskog romantizma*, 1996.

Vrlo mnogo o Paljetkovu radu doznajemo iz dvosveščane knjige *Književna kritika o Luku Paljetku*, 2013; tu je knjigu priredila Anamarija Paljetak.

Sve u svemu, Paljetak je tvorac izvanredno opsežnoga djela izrazitih vrijednosti, pa su i priznanja njegovim ostvarenjima mnogobrojna i velika. Dobitnikom je

mnogih nagrada u domovini i izvan nje, također redoviti član Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, ali i član većega broja akademija u inozemstvu, u Sloveniji, Rusiji, Bugarskoj i Francuskoj. Poželjeti je i daljnji njegov uspješan rad pun neslućene intuicije, na zadovoljstvo njemu i njegovim poštovateljima, na korist hrvatskoj književnosti, hrvatskom jeziku i hrvatskoj filologiji.

Josip Lisac